

In ons vorige deel verlieten wij *Vrij Nederland* op het moment waarop in maart en april '41 nagenoeg allen die met het blad te maken hadden (hoofdzakelijk anti-revolutionaire jongeren uit Amsterdam), gearresteerd waren; tot de weinigen die toen de dans ontsprongen, behoorden de organisator van de verspreiding, mr. A. H. van Namen, en de twee hoofdverspreiders Wim Speelman en Anne Kooistra. Alle drie doken onder maar zij beseften dat het wenselijk was, de productie van het illegale blad voort te zetten: staakte men deze, dan zou dat een sterke aanwijzing zijn dat *Vrij Nederland* inderdaad het werk was geweest van de gearresteerden. De vrouw van een dier gearresteerden, mr. C. van Rij, zocht op verzoek van van Namen Edouard de Nève op; beiden hadden van diens verzetsactiviteit vernomen. De Nève die tot over zijn oren in de 'pilotenhulp' zat alsmede in ander illegaal werk (o.m. voorbereiding van sabotage), was onmiddellijk tot medewerking bereid. Het nieuwe nummer dat van begin tot eind door hem verzorgd was, kwam begin juni uit. 'Willekeurige arrestaties', zo heette het hierin, 'hebben vele Nederlanders die verdacht werden met ons samen te werken uit hun familiekring weggerukt. De vergissingen, door de Gestapo hierbij begaan, zijn even ontelbaar als onverklaarbaar.'¹

Wel ontving de Nève via van Namen enkele artikelen uit kringen van de Vrije Universiteit, maar voor het grootste deel van de inhoud van *Vrij Nederland* moest hij voorlopig zelf zorgen; pas in augustus kreeg hij een vaste assistent in de persoon van de schrijver Jacques Gans, maar deze werkte hoogst onregelmatig. 'Als ik op een bepaalde datum iets per se uit zijn handen moest hebben, moest ik hem op mijn kamer opsluiten', vertelde de Nève ons, 'maar dan maakte hij het ook af. Daarmee was ik er nog niet. Het was moeilijk om aan stencilpapier te komen. Bij het stencillen zelf had ik veel hulp van een relatie uit Zaandam, A. H. Stam. Die organiseerde het. Ook de verspreiding was een heel probleem. Ik kreeg er mensen voor die naar verschillende streken trokken. Het heeft me alles bij elkaar veel geld gekost. Veel mensen durfden geen geld geven'² – de Nève ging zich in zijn blad met verbittering tegen die weigeraars keren:

¹ *Vrij Nederland*, I, 12 (10 juni 1941), p. 2. De *Sicherheitspolizei* werd door de Nève's list geen moment misleid. Alle arrestanten hadden al bekentenissen afgelegd. ² E. de Nève, 6 juli 1959.